

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Personel Dairesi Başkanlığı

Sayı : 82444403-299/2462

15/01/2014

Konu: 2547 sayılı Kanun 35. madde

ÜNİVERSİTE VE ENSTİTÜ REKTÖRLÜKLERİNE

2547 sayılı Kanunun 35. maddesine göre lisansüstü eğitim yaptırılmak amacıyla başka üniversitelere gönderilen araştırma görevlilerinin, mecburi hizmet yükümlülüklerinin 657 sayılı Kanunun ek 35. maddesiyle kaldırılmış **olmamasına** rağmen, mahkemelerden bu yönde bazı kararlar verildiği anlaşılmıştır.

2547 sayılı Kanunun 35. maddesinde "...Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma veya doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler. Yurt içi veya yurt dışında yetiştirilen öğretim elemanları, genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez." hükmü bulunmaktadır.

657 sayılı Kanunun ek 35. maddesinde ise "Kamu kurum ve kuruluşları tarafından personel kanunları ve diğer özel kanunlarda yer alan hükümlere göre bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren okutulacak yeni öğrencilere mecburi hizmet yükümlülüğü getirilemez. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte mecburi hizmet karşılığı okutulmakta olan öğrenciler, mezuniyetlerinden veya memuriyete atanmalarından sonra kurumlarından mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılmasını talep edebilirler. Bu takdirde başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın, mecburi hizmet yükümlülüğü ve tazminat borçları (1.1.1995 tarihinden önce mecburi hizmet yükümlülüğünü ihlal edenlerin borçları dahil) ortadan kalkar. Yurtdışında okutulanlar ile Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından okutulanlar hakkında bu madde hükmü uygulanmaz." hükmü bulunmaktadır.

657 sayılı Kanun hükümlerindeki "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte mecburi hizmet karşılığı okutulmakta olan öğrenciler, mezuniyetlerinden veya memuriyete atanmalarından sonra kurumlarından mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılmasını talep edebilirler." ibaresinden, söz konusu madde kapsamına memuriyete başlamadan önce kamu kurum ve kuruluşları tarafından okutulan henüz memur kadrosunda bulunmayan öğrencilerin girmekte olduğu açıktır. Kaldı ki söz konusu kanunun istisna tuttuğu Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından okutulanlar da öğrenimleri süresince sadece öğrenci statüsünde olup, herhangi bir memur veya kamu görevlisi vasfı taşımamaktadır.

Her iki kanun hükümleri yorumlandığında, öğretim elemanları ile ilgili özel kanun olan 2547 sayılı Kanunda, mecburi hizmetle ilgili hüküm bulunması nedeniyle, genel kanun olan 657 sayılı Kanunun ek 35. maddesi hükmünün de sadece öğrencileri ilgilendirmesi nedeniyle; asli statüsü- görevi

9.Cad. 06539 Bilkent/ANKARA

Telefon: Faks:

E-Posta:

Ayrıntılı bilgi için irtibat:

Elektronik Ağ:

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIğI
Personel Dairesi Başkanlığı

tutulmaksızın altı ay içinde atanırlar.

Ancak bunlardan yüksek lisans eğitimini başarıyla tamamlayamamıŐ olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Devlet Personel Başkanlığına müracaat etmeleri halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla müracaat tarihinden itibaren üç ay içerisinde, personel ihtiyacı dikkate alınarak anılan Başkanlıkça belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının boş memur kadrolarına sınav şartı aranmaksızın ve açıktan atamaya ilişkin sınırlamalara tâbi tutulmaksızın atanırlar. Bunlardan halihazırda Devlet memuru statüsünde çalıŐanların ise çalıŐtıkları kurumlarda **mecburi hizmetlerini** yapmalarına müsaade edilir.

Bunlar, atandıkları kurumlarında, halihazırda kamu kurumlarında görev yapanlar ise bu kurumlarında yurt içinde veya yurt dışında görmüŐ oldukları öğrenim sürelerine ilişkin olarak genel hükümler çerçevesinde belirlenen **mecburi hizmet yükümlülüklerini** yerine getirirler ve ilgililer adına öğrenimleri nedeniyle çıkarılmıŐ olan borç tutarlarının takibinden vazgeçilerek tahsilat iŐlemine son verilir. Bunların daha önce demiŐ oldukları tutarların bulunması halinde, bu meblağa isabet eden sreler ilgililerin **mecburi hizmet srelerinden** indirilir. Ancak, niversiteye veya başka bir kamu kurumuna dönmek istemeyenlerden **mecburi hizmet karşılığı** olarak, hizmetleri karşılığında aldıkları yurt içi maaŐlar talep edilemez. Bu maaŐlar haricinde eğitimleri için yapılan diğer demeler talep edilir.

Birinci fıkranın (a), (b) veya (c) bentlerinde sayılan durumların gerçekleŐmesine rağmen, geçici 47 nci madde uyarınca öğrenim hakkı tanınanlardan ataması yapılmıŐ olanlar ile kadrolarıyla iliŐikleri kesilmeyenlerden haklarında borç takibi yapılanlar kadrolarında bırakılır; bunlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. Bunların yükseköğretim kurumlarında çalıŐmıŐ oldukları sreler **mecburi hizmetlerinden** indirilir.

Bu madde kapsamına girenlerden ğretim elemanı kadrosuna atananlardan tekrar **mecburi hizmet yükümlülüğü** ngrlen bir görevlendirme yapılmıŐ veya yapılacakların, söz konusu görevlendirme çerçevesinde lisansüstü eğitim-öğretimlerini başarılı bir Şekilde tamamlamış olmaları veya tamamlamaları halinde, bu görevde çalıŐmıŐ oldukları sreler ilk görevlendirmeye ilişkin **mecburi hizmetlerinden** indirilir ve ikinci görevlendirmeye ilişkin **mecburi hizmet yükümlülüğü** devam eder; baŐarisız olmaları halinde ise bu görevlendirmeden kaynaklanan **mecburi hizmet yükümlülük süreleri** nceki **mecburi hizmet yükümlülük sürelerine** ilave edilir.

Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde ğretim elemanı veya memur kadrolarına atandıktan sonra yükümlü bulundukları **mecburi hizmeti** bitirmeden görevlerinden ayrılan veya bir ceza sebebiyle görevine son verilenler ile bu madde kapsamına girdiği halde müracaat etmemeleri veya Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taŐımadıkları için atanamamaları nedeniyle **mecburi hizmet yükümlülüğünü** yerine getirmeyenlerin yükümlü tutulacakları tutar, imzaladıkları yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümleri dikkate alınmaksızın ve ilgililere ödeme yapma sonucu doğurmaksızın, kendilerine döviz olarak yapılmıŐ olan her türlü masraflar için;

Bunlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği 5/8/1996 tarihinden sonra yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, anılan maddenin ikinci fıkrası hükümlerine göre bu Kanunun yayımı tarihinden önceki sreler için faiz uygulanmaksızın hesaplama yapılır.

b) 5/8/1996 tarihinden önce yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, ilgili adına fiilen ödemenin yapıldığı tarihteki T.C. Merkez Bankasıncı tespit ve ilân edilen efektif satıŐ kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek bulunacak tutar ile bu tutara

9.Cad. 06539 Bilkent/ANKARA

Telefon: Faks:

E-Posta:

Ayrıntılı bilgi için irtibat:

Elektronik Ağ:

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Personel Dairesi Başkanlığı

sarf tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre için 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere tespit ve ilân edilen kanunî faiz işletilerek hesaplama yapılır. Ancak, bu hükümlere göre hesaplama yapılması sonucunda borçlunun aleyhine bir durum ortaya çıkması halinde (a) bendi hükümleri uygulanır.

*Hesaplanan borç miktarı, ilgilinin durumu ve ödettirilecek meblağ dikkate alınarak azami beş yıla kadar taksitlendirilebilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutar ile **mecburi hizmetlerinde** değerlendirilen sürelerle isabet eden tutar, anılan madde uyarınca belirlenecek tutardan düşülür.*

Bu yasal düzenlemeden de anlaşılacağı üzere, 657 sayılı Kanunun ek 35. maddesinin, 2547 sayılı Kanunun 35. maddesine göre lisansüstü eğitim yaptırılmak amacıyla başka üniversitelere gönderilen araştırma görevlilerinin mecburi hizmet yükümlülüklerini kaldırmadığı, kanun koyucu tarafından açıkça ortaya konulmuştur.

2547 sayılı Kanunun 35.maddesine göre lisansüstü eğitim yaptırılmak amacıyla başka üniversitelere gönderilen araştırma görevlilerine mecburi hizmet yükümlülüğüne karşılık imzalatılan taahhütname ve kefaletname senetleri yükseköğretim kurumları tarafından hazırlanmaktadır. Araştırma görevlileri kadroları geçici olarak tahsis edildikleri süre boyunca, kadrolarının bulunduğu yükseköğretim kurumuna fiilen hizmet vermemektedir. Kanunun amacı tahsis boyunca geçirilen sürelerin lisansüstü eğitimlerin sonunda kadroların bulunduğu yükseköğretim kurumuna hizmet şeklinde ödenmesidir. Hizmete karşılık ödenen maaşın senetlerde yer alması mecburi hizmetin yerine getirilmesini teşvik edici, söz konusu senetleri ödemek yoluyla mecburi hizmet yükümlülüğünü sona erdirmeye yolunu zorlaştırıcı bir uygulamadır. Araştırma görevlilerine ödenen maaşların senetlerde yerini almaması halinde senetler fiilen işlevsiz hale gelecektir. Böylece mecburi hizmetini yerine getirmek isteyenlerin sayısında büyük azalmalar meydana gelebilecektir. Kaldı ki Yükseköğretim Kurulu söz konusu tahsisleri araştırma görevlilerinin kadrosunun bulunduğu yerdeki öğretim üyesi ihtiyacını karşılama amacını gözeterek yapmakta, söz konusu araştırma görevlileri de bu amaçla tahsis edilen kadroları, eğitimleri bitince kadrolarının bulunduğu yükseköğretim kurumuna hizmet edeceği bilinciyle işgal etmektedirler. Kişilerin bu istihdam şekline yararlanıp, eğitimleri bittikten sonra mecburi hizmetinin bulunmadığını iddia etmeleri veya maaş haricinde cüzi bir ödeme yaparak mecburi hizmetinin sona ermesi yoluna gitmesi; öğretim üyesi ihtiyacı olan yükseköğretim kurumlarının öğretim üyesi ihtiyacının karşılanması yönündeki kanunun amacına aykırıdır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 18. maddesinde "Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır." hükmüyle aynı anayasanın 48. maddesinde ise "Herkes,dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir." hükümleri bulunmaktadır. Bu hükümler çerçevesinde söz konusu araştırma görevlileri zorla çalıştırılmadığından ve çalıştırılmaları karşılığında maaş ödendiğinden söz konusu uygulama angarya olarak nitelendirilemez. Araştırma görevlileri taahhütname ve kefaletname senetlerini kendi iradeleriyle imzalamaktadır. Mecburi hizmetlerini yerine getirmeyenlerin senetlerdeki meblağları ödeme yükümlülüğü, sözleşmenin şartı olup, karşılıksız çalıştırılma olarak değerlendirilmemesi gerekmektedir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu da, ekte gönderilen 2013/1167 nolu kararıyla, 657 sayılı Kanun'un EK 35. maddesinin, 2547 sayılı Kanun'un 35. Maddesinde belirtilen mecburi hizmet yükümlülüğünü kaldırdığı yönündeki Danıştay 8. Dairesi'nin kararını bozmuştur.

9.Cad. 06539 Bilkent/ANKARA
Telefon: Faks:
E-Posta:

Ayrıntılı bilgi için irtibat:

Elektronik Ağ:

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Personel Dairesi Başkanlığı

öğrencilik değil kamu görevliliği olan araştırma görevlilerinin mecburi hizmet yükümlülüğünün bulunduğu açıkça anlaşılmaktadır.

Zira Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, 01.08.1996 tarihinde çıkarılan 657 sayılı Kanunun ek 35. maddesinden çok daha sonra çıkarılan, 29.06.2006 tarihli ve 5535 sayılı Kanunun 2. maddesiyle 2547 sayılı Kanuna eklenen Geçici 53. Maddeyle; 2547 Kanunun 35. maddesine göre görevlendirilenlerin mecburi hizmet yükümlülüğünün bulunduğu kabul edilerek, mecburi hizmetlerini yerine getirmeden görevlerinden ayrılanların mecburi hizmetlerini nasıl yerine getireceklerine ilişkin kapsamlı bir düzenleme yapılmıştır.

Geçici Madde 53- (Ek: 29/6/2006-5535-2 md.)

33 üncü maddeye göre lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt dışına gönderilenler ile 35 inci maddeye göre yurt içinde başka bir üniversiteye lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla gönderilenlerden veya üniversitelerinde görev yapanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar;

Lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt dışında kalmaları gereken süre içerisinde öğrenimlerini tamamlayamamaları nedeniyle kadroları ile ilişkileri kesilenlerden veya ilişkisi kesilmeyip devam edenler ile başka bir kamu kurumuna naklen atanarlardan,

b) Eğitimin herhangi bir aşamasında, her ne sebeple olursa olsun Türkiye'ye çağrılmış olanlardan,

c) Lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt içindeki başka bir üniversitede kalmaları gereken süre içerisinde öğrenimlerini tamamlayamamaları nedeniyle kadroları ile ilişkileri kesilenlerden,

*d) Eğitimlerinin herhangi bir aşamasında istifa etmiş olmaları nedeniyle kadrolarıyla ilişkileri kesilenler, sürelerinin bitiminde **mecburi hizmetlerini** tamamlamak üzere görevlerine başlamayıp çekilmiş sayılanlar ile görevlerine başlayıp da yükümlü buldukları **mecburi hizmetini** bitirmeden görevlerinden ayrılanlardan,*

e) Herhangi bir üniversitede görev yaparken yeniden atanmamak suretiyle üniversite ile ilişkisi kesilenlerden,

en az yüksek lisans (master) eğitimini başarıyla tamamlamış olanlar; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Yükseköğretim Kuruluna müracaat etmeleri halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla, Yükseköğretim Kurulunca atanmalarının uygun bulunması üzerine müracaat tarihinden itibaren üç ay içerisinde, (öncelikle daha önce kadrolarının bulunduğu kurumlar olmak üzere) Kurulun belirleyeceği yükseköğretim kurumlarındaki durumlarına uygun öğretim elemanı kadrolarından birine atanabilirler. Bunlardan durumları yukarıdaki (a), (b), (c), (d) ve e bentlerine uyanlar için kullanılmak üzere yılda bir defa yapılmasına ilişkin sınırlamaya tâbi olmaksızın 78 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci maddesi hükmü uyarınca Bakanlar Kurulu kararıyla ihtiyaca göre öğretim elemanları kadrolarında unvan ve derece değişiklikleri yapılabilir. Yükseköğretim Kurulunca atanması uygun görülmeyenler altmış gün içerisinde yargı yoluna başvurabilirler. Yükseköğretim Kuruluna başvurmayanlar ile Yükseköğretim Kurulunca atanması uygun görülmeyenlerden, yargı yoluna müracaat etmeyenler ve yargı kararı ile öğretim elemanı olarak atanmaları uygun görülmeyenler ise bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Devlet Personel Başkanlığına müracaat ederler. Bunlar, personel ihtiyacı dikkate alınarak anılan Başkanlıkça belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının boş memur kadrolarına sınav şartı aranmaksızın ve açıktan atamaya ilişkin sınırlamalara tâbi

9.Cad. 06539 Bilkent/ANKARA

Telefon: Faks:

E-Posta:

Ayrıntılı bilgi için irtibat:

Elektronik Ağ:

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Personel Dairesi Başkanlığı

Bilgilerinizi ve 2547 sayılı Kanun'un 35. Maddesinde belirtilen mecburi hizmet yükümlülüğüne ilişkin davalarda söz konusu bilgiler ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Kararı emsal gösterilerek savunma yapılması hususunda gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Şaban Halis ÇALIŞ
Başkan Vekili

EK:Mahkeme Kararı

BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İMZALIDIR
...15...1...01...2014

Ayşe Mine ŞAHİN
Bilgisayar İşletmeni

9.Cad. 06539 Bilkent/ANKARA
Telefon: Faks:
E-Posta:

Ayrıntılı bilgi için irtibat:

Elektronik Ağ:

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2008/3482
Karar No : 2013/1167

Temyiz Eden (Davalılar) : 1- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Bilken/ANKARA
Vekili: Av. Murat Öztürk -aynı yerde-
2- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü
ÇANAKKALE
Vekili: Av. Reyhan Genç
Terzioğlu Kampüsü Rektörlük Binası ÇANAKKALE

Karşı Taraf (Davacı) : Yavuz Kaya

Vekili : Av. Halil Uzun
Toya İş Merkezi No:1 Kat:1/95 Şirinevler/İSTANBUL

İstemin Özeti :Danıştay Sekizinci Dairesi'nin 10/10/2008 günlü, E:2007/1869, K:2008/6016 sayılı kararının iptale ilişkin kısmının temyizen incelenerek bozulması, davalı idareler tarafından istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Danıştay Sekizinci Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Bülent Köfödür

Düşüncesi : Davalı Üniversitede araştırma görevlisi olan ve 2547 sayılı Kanunun 35. maddesi uyarınca lisansüstü eğitim yapmak üzere ODTÜ'de görevlendirilen davacının dava konusu taahhüt ve kefalet senedini imzalaması, dava konusu Yönetmeliğin 4/4. maddesi uyarınca zorunlu bulunmaktadır. Bu konuda davacının tercih hakkı bulunmamaktadır.

Öte yandan, bu senette davacının mecburi hizmet yükümlülüğüne, atanmasına, ilişkisinin kesilmesine yani statü hukukuna ilişkin hükümler bulunmakta olup, davacının bu senette yer alan hükümleri müzakere etme veya değiştirme olanağı da bulunmamaktadır. Taahhüt ve kefalet senedinin içeriği, kapsamı ve hükümleri idarece tek tarafı olarak kamu gücü ve kudretine dayanılarak belirlenmektedir.

Bununla birlikte, dava konusu atama işlemleri taahhüt ve kefalet senedinin uygulanması niteliğinde olduğundan, zincir işlem niteliğinde olan, aralarında sebep sonuç ilişkisi bulunan bu işlemlerin görevli yargı yönünden ayırma tabi tutulması usul hukuku bakımından hukuka uygun düşmeyecektir.

Bu bakımdan; dava konusu taahhüt ve kefalet senedine karşı açılan davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Nitekim, bu güne değin Danıştay'ın içtihatları da bu yönde olmuştur.

İşin esasına gelince;

657 sayılı Kanunu Ek 35. maddesiyle getirilen düzenleme 2547 sayılı Kanunun 35. maddesi uyarınca mecburi hizmet yükümlülüğüne kapsamamaktadır. Bu düzenleme kamu kurum ve kuruluşları

T.C.

**DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU**

Esas No: 2008/3482

Karar No: 2013/1167

adına personel kanunları ve kuruluş özel kanunları hükümlerine göre burslu okutulan ve bu nedenle mecburi hizmet yükümlüsü olan kişileri ilgilendirmektedir. Bu itibarla, 2547 sayılı Kanunun 35. maddesi ve buna paralel olarak Yönetmeliğin 4. maddesi uyarınca, bir üniversite adına bir başka üniversitede lisansüstü eğitim-öğretim gören araştırma görevlilerinin mecburi hizmet yükümlülüğünün bulunması karşısında, lisansüstü eğitimde başarısız olmaları halinde araştırma görevlilerinin görevine son verileceğine dair taahhüt ve kefalet senedinde yer verilen hükümlerde ve buna dayanarak başarısız olması nedeniyle taahhüt ve kefalet senedine göre işlem yapılmak üzere davacının araştırma görevlisi kadrosuna atanmasına ilişkin işlemlerde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz istemlerinin kabul edilerek Daire kararının temyiz edilen iptale yönelik kısımlarının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından davalı idarelerden YÖK Başkanlığı'nın yürütmenin durdurulması istemi görüşülmeyerek dosya incelendiği gereği görüldü:

Dava; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümünde araştırma görevlisi olarak görev yapan davacının, 2547 sayılı Yükseköğretim Yasasının 35. maddesine dayanılarak çıkarılan "Bir Üniversite Adına Bir Diğer Üniversitede Lisansüstü Eğitim Gören Araştırma Görevlileri Hakkında Yönetmelik" in 4. maddesinin 4. bendi ile bu madde uyarınca imzalanan 28/12/2004 günlü, 25249 sayılı taahhüt ve kefalet senedinin, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 09/02/2007 günlü, 569 sayılı işleminin ve davacının araştırma görevlisi olarak atanmasına ilişkin 15/03/2007 günlü Rektörlük işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Sekizinci Dairesinin 10/10/2008 günlü, E.2007/1869, K:2008/6016 sayılı kararıyla; 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının Ek-35. maddesiyle getirilen yeni düzenlemeyle, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yurt içinde okutulan öğrencilerle ilgili olarak 2547 sayılı Yasanın 35/3. maddesinin ve "Bir Üniversite Adına Bir Diğer Üniversitede Lisansüstü Eğitim Gören Araştırma Görevlileri Hakkında Yönetmelik" in 4/4. maddesinin mecburi hizmet yükümlülüğü ve tazminat sorumluluğuna ilişkin hükümlerinin uygulanma olanağının kalmadığı, ancak, dava konusu Yönetmeliğin dayanağı olan 2547 sayılı Yasanın 35. maddesinde, yükseköğretim kurumlarının yurtiçinde ve yurtdışında öğretim elemanları yetiştirebilecekleri ve 657 sayılı Yasanın "Yurtdışı Eğitim Masraflarının Tahsili" başlıklı Ek-34. maddesinde, yurtdışına gönderilen kamu personelinin, yurtdışında buldukları sürenin iki katı kadar mecburi hizmetle yükümlü oldukları kuralının yer aldığı, bu itibarla, dava konusu Yönetmeliğin 4/4. maddesinin, yukarıda belirtilen gerekçeyle yurtdışında okutulan öğrenciler ile ilgili uygulama olanağı kalmamış olmakla birlikte, yurtdışında görevlendirilenler ve 657 sayılı Yasanın Ek-35. maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce görevlendirilenler yönünden uygulama imkanının devam etmesi ve bu yönlerden dayanağı olan Yasaya uygun olması nedenleriyle Yönetmeliğin 4/4. maddesinde hukuka ve kamu yararına aykırılık bulunmadığı, davanın, 28/12/2004 günlü, 25249 sayılı taahhüt ve kefalet senedinin iptali istemine ilişkin kısmına gelince; yukarıda Yönetmelikle ilgili yapılan açıklamalarda da belirtildiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının Ek-35. maddesiyle getirilen yeni düzenlemeyle, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yurt içinde okutulan öğrencilerle ilgili olarak 2547 sayılı Yasanın 35/3. maddesinin ve "Bir Üniversite Adına Bir Diğer Üniversitede Lisansüstü Eğitim Gören Araştırma Görevlileri Hakkında Yönetmelik" in 4/4. maddesinin

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2008/3482

Karar No : 2013/1167

mecburi hizmet yükümlülüğü ve tazminat sorumluluğuna ilişkin hükümlerinin uygulanma olanağının kalınması nedeniyle ilgililerden taahhüt ve kefalet senedi istenemeyeceğinden, dava konusu taahhüt ve kefalet senedinde hukuka uyarlık bulunmadığı, davanın, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı İşleminin iptali yönünden ise; araştırma görevlilerinin, öğretim üyelerinin kaynağını oluşturduğu, bu görevde bulunanların yüksek lisans ve doktora eğitimini süresinde başarıları gerektiği, yüksek lisans ve doktora eğitiminde başarısız elemanların araştırma görevliliği görevine son verilmemesi halinde, bu kadrolar başarısız kişiler tarafından devamlı şekilde işgal edilmiş olacağından ve üniversitenin ihtiyacı olan ve öğretim üyelerinin kaynağını oluşturan yeni ve başarılı araştırma görevlilerinin atanması imkansız hale geleceğinden, doktora öğreniminde başarısız olduğu tartışmasız bulunan davacının, araştırma görevlisi kadrosunu işgal etmesinde kamu yararı ve hizmet gereklerine uyarlık bulunmamakla birlikte, hukuka aykırılığı yukarıda belirtilen taahhüt ve kefalet senedine göre işlem yapılması şartıyla kadrosunun üniversitesine iadesine ilişkin işlemde de hukuka uyarlık bulunmadığı; davanın, davacının taahhüt ve kefalet senedine göre işlem yapılmak üzere araştırma görevlisi olarak atanmasına ilişkin Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü'nün işlemi yönünden de; üniversitenin araştırma görevlisi kadrosuna atama konusunda takdir yetkisi olmakla birlikte, davacının hukuka aykırı olan taahhüt ve kefalet senedine göre işlem yapılmak üzere kadroya atanmasında da hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle dava konusu Yönetmelik hükmü yönünden davanın reddine, taahhüt ve kefalet senedinin, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı İşleminin ve Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü İşleminin iptaline karar verilmiştir.

Davalı idareler, anılan kararın iptale yönelik kısımlarını temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedirler.

Temyiz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Mühendislik - Mimarlık Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü araştırma görevlisi kadrosunda çalışan davacının, 2547 sayılı Yasanın 35. maddesi gereğince, doktora yapmak üzere Orta Doğu Teknik Üniversitesinde geçici olarak görevlendirildiği, bu görevlendirme aşamasında dava konusu Yönetmeliğin 4/4. maddesi uyarınca noter onaylı taahhüt ve kefalet senedi düzenlenerek 28/12/2004 gününde imzalandığı, bu senette, başarısız olması halinde kadro ile ilişkisinin kesilmesinin kabul edildiği ve yapılan masrafların tümünün yasal faizi ile birlikte nakden ve defaten ya da verilen süre içinde eşit taksitlerle ödeneceğinin taahhüt edildiği; sonraki dönemde Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nce, davacının yüksek lisans bilimsel hazırlık programında başarısız olduğunun bildirilmesi üzerine kadrosunun üniversitesine iadesi ve taahhütname ile kefalet senedine göre işlem yapılmak üzere araştırma görevlisi olarak atanması yolundaki dava konusu işlemlerin tesis edildiği ve bu işlemlere ve yönetmelik hükmüne karşı bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın çözümlenebilmesi için öncelikle dava konusu işlemlere dayanak oluşturan ve davalı Üniversite Rektörlüğü ile davacı arasında 28/12/2004 tarihinde imzalanan taahhüt ve kefalet senedinin hukuki niteliğinin ve bu kapsamda taahhüt ve kefalet senedine ilişkin uyuşmazlıkta görevli yargı yerinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Taahhüt ve kefalet senedinin hukuki dayanağını; yurt dışına eğitim amacıyla gönderilecekler için 657 sayılı Yasanın Ek 34. maddesi, 2547 sayılı Kanunun 35. maddesi uyarınca öğretim elemanı yetiştirilmek üzere bir başka üniversiteye kadrosunun nakledilmesi suretiyle lisansüstü eğitim amacıyla görevlendirilecek araştırma görevlileri için ise, "Bir Üniversite Adına Bir Diğer Üniversitede Lisansüstü Eğitim Gören Araştırma Görevlileri Hakkında Yönetmelik" in dava konusu edilen 4. maddesinin 4. fıkrası oluşturmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No: 2008/3482

Karar No: 2013/1167

Araştırma görevliliği kadrosu eğitim üyeliğinin kaynağını oluşturduğundan, araştırma görevlisi kadrosunda görev yapanların yüksek lisans ve doktora eğitiminde başarılı olmaları zorunluluğu aranmıştır. Bu amaçla da, öğretim elemanı olarak yetiştirilmek üzere başka bir üniversiteye lisansüstü eğitim yapmak üzere görevlendirilen araştırma görevlilerinin eğitim-öğretim süresi kadar mecburi hizmeti yerine getirmek zorunda bulduklarına dair bir taahhüt ve kefalet senedi alınması anılan Yönetmelik hükmü ile öngörülmüştür.

Söz konusu hüküm uyarınca üniversite ile araştırma görevlisi arasında, lisansüstü eğitim amacıyla başka bir üniversitede görevlendirilmeden önce imzalanan taahhüt ve kefalet senedinde, lisansüstü eğitimde başarısız olunması, eğitimin yarım bırakılması halinde ilgilinin kadrosu ile ilişkisinin kesileceği ve yapılan tüm masrafların faiziyle birlikte tahsil edileceği belirtilmekte ayrıca lisansüstü eğitimin tamamlanmasından belirli bir süre sonra araştırma görevlisinin kendi Üniversitesine döneceği ve lisansüstü eğitim-öğretim süresi kadar mecburi hizmette bulunacağı, mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getirmemesi durumunda da yine aynı şekilde yapılan masrafların faiziyle geri ödeneceği ilgili tarafından taahhüt edilmektedir.

2547 sayılı kanunun 35. maddesi uyarınca başka bir üniversitede lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla görevlendirilen araştırma görevlileri ile üniversiteler arasında anılan Yönetmelik uyarınca imzalanan taahhüt ve kefalet senedinin hukuki niteliği konusunda zaman içinde yargı yerlerince farklı değerlendirmelerin yapıldığı görülmektedir.

Ancak, 2547 sayılı kanunun 35. maddesi uyarınca üniversite ile araştırma görevlisi arasında imzalanan taahhüt ve kefalet senedinin iptali istemiyle İdare Mahkemesi'ne açılan bir davada, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının olumlu görev uyumsuzluğu çıkararak Uyuşmazlık Mahkemesine başvurması üzerine, Uyuşmazlık Mahkemesinin 09/04/2012 günlü, E:2012/6, K:2012/66 sayılı kararıyla; taahhüt ve kefalet senedinin davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanarak idareye karşı taahhütte bulunulması karşısında, davacı tarafından senedin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılarak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının başvurusunun kabul edilip, davalı Üniversitenin görev itirazının reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verilmiştir.

Anılan kararda da vurgulandığı üzere, davacı ile davalı Üniversite arasında imzalanmış olan dava konusu taahhüt ve kefalet senedinin özel hukuk alanında tesis edilmiş bir sözleşme olması nedeniyle, anılan taahhüt ve kefalet senedinin iptaline ilişkin uyumsuzluğun görüm ve çözümü adli yargı yerlerine ait bulunmaktadır. Bu nedenle, bu kısım yönünden işin esasının incelenmesi suretiyle verilen Daire kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 09/02/2007 günlü, 569 sayılı İşlemi ile bu işleme dayanılarak davacının araştırma görevlisi olarak atanmasına dair 05/03/2007 günlü Rektörlük İşlemi yönünden davalı idarelerin temyizine gelince;

Araştırma görevlisi olan ve 2547 sayılı Yasanın 35. maddesi uyarınca lisansüstü eğitim-öğretim yapmak üzere ODTÜ'de görevlendirilen davacının yüksek lisans bilimsel hazırlık programında başarısız olduğunun bildirilmesi üzerine taahhüt ve kefalet senedine göre işlem yapılmak üzere davalı üniversitedeki araştırma görevlisi kadrosuna ataması yapılmıştır. Taahhüt ve kefalet senedi başarısızlık durumunda kadrosu ile ilişkisinin kesilmesini öngördüğünden, davacının söz konusu ataması bu kapsamda yapılmıştır. Nitekim dava konusu atama işlemlerinden bir müddet sonra davacının araştırma görevlisi kadrosu ile de ilişkisi kesilerek görevine son verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2008/3482

Karar No : 2013/1167

Özel hukuk hükümlerine tabi olduğu belirlenen taahhüt ve kefalet senedinde yer alan bazı hükümlerin uygulanmasını sağlamak üzere tesis edilen işlemlerin, hukuki nitelikleri dikkate alındığında dayanağı olan özel hukuk sözleşmesinden ayrılabilen ve idare hukuku alanında tesis edilmiş olan idari işlemler olarak kabul edilmeleri hukuken mümkündür.

Bu bağlamda; davacının başarısız olması nedeniyle imzaladığı taahhüt ve kefalet senedine göre işlem yapılmak üzere davalı Üniversite emrine araştırma görevlisi kadrosuna atanmasına ilişkin dava konusu işlemlere karşı açılan davanın görüm ve çözümü, işlemlerin idare tarafından idare hukuku alanında sonuç doğurmak üzere tesis edilen icrai nitelikte idari işlemler olması nedeniyle, idari yargı yerlerine ait bulunmaktadır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 35. maddesinde; "Yükseköğretim kurumları, kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı içinde ve dışında kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler.

Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma ve doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tipta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler.

Yurtiçi veya yurtdışında yetiştirilen öğretim elemanları genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez. Özel kanunlarda getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hükmün dışındadır.", hükümlerine yer verilmiştir.

"Bir Üniversite Adına Bir Diğer Üniversitede Lisansüstü Eğitim Gören Araştırma Görevlileri Hakkında Yönetmelik"ın 4. maddesinin 4. fıkrasında da, anılan Yasa hükmüne paralel olarak, görevlendirilme veya atama işleminden önce adaylardan, kendilerine kadrosu tahsis edilen üniversite veya teknoloji enstitüsünde 2547 sayılı Kanun'un 35. maddesi şartları içinde lisansüstü eğitim-öğretim süresi kadar mecburi hizmeti yerine getirmek zorunda olduklarına dair bir taahhüt ve kefalet senedi alınacağı belirtilmiştir.

Dolayısıyla, 2547 sayılı Yasanın 35. maddesi uyarınca öğretim elemanı yetiştirilmek üzere başka bir üniversitede lisansüstü eğitim-öğretim yapmak üzere görevlendirilen araştırma görevlileri için anılan Yasada ve Yönetmelikte mecburi hizmet yükümlülüğünün öngörüldüğü tartışmasızdır.

Temyize konu Daire kararında 01/08/1996 günlü, 4160 sayılı Kanun'un 2. maddesiyle 657 sayılı Kanuna eklenen Ek-35. madde ile getirilen düzenlemeyle 2547 sayılı Yasanın 35. maddesinin ve Yönetmelik'in 4/4. maddesinin mecburi hizmet yükümlülüğü ve tazminat sorumluluğuna ilişkin hükümlerinin uygulanma olanağı kalmadığından bahisle iptal kararı verildiğinden; 657 sayılı Kanun'un anılan Ek-35. maddesinin kapsamının ve bu madde ile getirilen düzenlemenin 2547 sayılı Kanun 35. maddesi uyarınca yurt içinde görevlendirilen araştırma görevlilerini kapsayıp kapsamadığının saptanması gerekmektedir.

4160 sayılı Kanunun 2. maddesiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na eklenen Ek Madde 35' de; "Kamu kurum ve kuruluşları tarafından personel kanunları ve diğer özel kanunlarda yer alan hükümlere göre bu maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren okutulacak yeni öğrencilere mecburi hizmet yükümlülüğü getirilemez.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2008/3482

Karar No : 2013/1167

Bu maddenin yürürlüğü girdiği tarihte mecburi hizmet karşılığı okutulmakta olan öğrenciler mezuniyetlerinden veya memuriyet atanmalarından sonra kurumlarında mecburi hizmet yükümlülüğünü kaldırılmasını talep edebilirler. Bu takdirde başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın, mecburi hizmet yükümlülüğü ve tazminat borçları (01/01/1995 tarihinden önce mecburi hizmet yükümlülüğü ihlal edenlerin borçları dahil) ortadan kalkar.

Yurtdışında okutulanlar ile Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından okutulanlar hakkında bu madde hükmü uygulanmaz" hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda madde metni yazılan 657 sayılı yasanın Ek 35. maddeye ilişkin 4160 sayılı Kanun Tasarısında yer verilen madde gerekçesinde; "...eğitilmiş insan ihtiyacını karşılamak amacıyla Cumhuriyetimizin ilk yıllarında başlatılmış ve uzun yıllar sürdürülmüş olan mecburi hizmet karşılığı öğrenci okutma uygulaması, ülkemizde eğitimin yaygınlaşması ve seviyesinin yükselmesi karşısında giderek önemini yitirmiş ve uygulama alanı daralmıştır.

Diğer tarafta bu şekilde okutulan öğrencilerin boş kadrolara atanmaları bu kurumları istihdam baskısı altında bırakmakta, zaman zaman boş kadrolar da dahil yeterli olmadığından, kadro ihdası yoluna gidilmektedir. Bu durum bir yandan kadroların, diğer yandan personel giderlerinin artmasına yol açmaktadır.

Mecburi hizmet yükümlülüğünün kamu kurum ve kuruluşları üzerindeki istihdam baskısını azaltmak ve kurumların değişen hizmet ihtiyaçlarına göre daha kaliteli personel temin etmelerine sağlamak maksadıyla, 1995 ve 1996 Mali Yılı Bütçe Kanunlarında bir düzenleme yapılmıştır. Her yıl bütçe kanunlarında bu tür hükümlere yer verilmesi yerine 657 sayılı Kanuna ek bir madde eklenmek suretiyle düzenleme yapılması daha uygun olacaktır.

Diğer taraftan halen mecburi hizmet yükümlüsü olarak okuyan öğrencilere gerek mezuniyetlerinden gerekse memuriyete atanmalarından sonra tek tarafı olarak mecburi hizmet yükümlülüğünü, tazminat borcu doğmaksızın sona erdirmeye hakkı verilmektedir..." denilmiştir.

4160 sayılı Kanunun bazı maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğundan bahisle Anayasa Mahkemesine yapılan iptal başvurusu üzerine, Anayasa Mahkemesinin 13/01/2005 günlü, 25699 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 24/06/1997 günlü, E:1996/56 K:1997/58 sayılı kararının "4160 sayılı Yasa'nın 2. maddesiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na eklenen Ek Madde 35' in incelenmesi" başlıklı kısmında ise; "... Dava dilekçesinde, Devletin madde kapsamındaki kişilere iş alanı yaratmakta zorlanması ve personel giderlerinin artması nedeniyle mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırıldığı, oysa bu okulların, Anayasa'nın 42. maddesinin ikinci fıkrasında maddi olanaksızlık içindeki öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri için Devlete verilen görev gereğince açılmış okullar olduğu, öte yandan Türkiye Cumhuriyeti'nin, "sosyal" bir devlet olması nedeniyle Devletin maddi olanaksızlık içindeki başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri için yardım yapması gerektiği, daha sonra aldıkları eğitim çerçevesinde bunlara iş de vermek zorunda bulunduğu, bunun ise sözkonusu öğrencilerin hem devletten aldıklarını geriye ödeme yolu, hem de, Devletin Anayasa'nın 49. maddesinde belirlenen işsizliği önlemeye elverişli bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alma görevinin bir sonucu olduğu, ayrıca madde kapsamında yapılacakların Anayasa'nın 65. maddesiyle de çelişmeyeceği maddi olanaksızlık içinde okuyan öğrencilerin iş bulma korkusu nedeniyle bu uygulamayı seçtikleri belirtilerek maddenin iptali istenilmektedir.

Maddede, kamu kurum ve kuruluşları tarafından personel kanunları ve diğer özel kanunlarda yer alan hükümlere göre, maddenin yürürlüğe girdi tarihten itibaren okutulacak yeni öğrencilere mecburi hizmet yükümlülüğü getirilemeyeceği, halen mecburi hizmet karşılığı okutulmakta olan öğrencilerin ise talep

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2008/3482

Karar No : 2013/1167

etmeleri halinde mezuniyet sonrası ya da memuriyete atandıktan sonra kurumlarından talep etmeleri halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın yükümlülüklerinin ve tazminat borçlarının ortadan kalkacağı belirtilmektedir.

Anayasa'nın eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi başlığını taşıyan 42. maddesinin yedinci fıkrasında, "Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır." denilmektedir.

Anayasa'nın 42. maddesinin ikinci fıkrasının uygulamaya geçirilmesi bağlamında, kamu kurum ve kuruluşlarının personel kanunlarında ve kendi özel yasalarında yer alan kurallara göre öğrenci okutmaları, burs vermek veya parasız yatılı olarak öğrenci okutmak biçiminde gerçekleşmektedir. Ancak, Anayasa'da Devlet desteğiyle okutulan bu kişilere yine Devlet tarafından bir iş bulunması zorunluluğu yer almamaktadır.

Öte yandan, Anayasa'nın 49. maddesinin ikinci fıkrasındaki, Devletin işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alacağını ilişkin kuralın, Anayasa'nın 65. maddesinde öngörülen mali olanakların yeterliliği ölçüsünde uygulanabileceği kuşkusuzdur. Bu nedenle Devletin burslar veya başka yollarla öğrencilerine yaptığı yardımların çalıştırma yükümlülüğünü de kapsadığı ileri sürülemez.

Açıklanan nedenlerle, kural Anayasa'nın 42. ve 49. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir." gerekçesine yer verilmiştir. Bu durumda, 657 sayılı Yasanın Ek 35. maddesinin madde metninin, madde gerekçesinin ve Anayasa Mahkemesi'nin anılan maddeye yönelik kararının incelenmesinden, 657/Ek 35. maddesinde yer verilen düzenlemenin, kamu kurum ve/veya kuruluşları adına bu kuruluşların personel kanununda ve kendi özel yasalarında yer alan hükümler çerçevesinde mecburi hizmet karşılığı okutulan öğrencileri, dolayısıyla bu kapsamda öğrenim gören öğrencilerin mecburi hizmet yükümlülüğünü kapsadığı anlaşılmaktadır. Bilindiği üzere, araştırma görevlileri kamu kurum ve kuruluşları hesabına okuyan öğrenci olmayıp, 2547 sayılı Yasanın 33. maddesine göre, yüksek öğretim kurumlarında araştırma, inceleme ve deneylerde yardımcı olan ve yetkili organlarca verilen ilgili diğer görevleri yapan öğretim yardımcılardır. Ayrıca, araştırma görevlilerinin kadrolarının öğretim elemanı yetiştirme amacıyla başka bir üniversiteye tahsis edilmesi suretiyle görevlendirilmiş olmaları da, onların 657 sayılı Yasanın EK 35. maddesinde düzenlenen öğrencilerden olmadığını bir diğer yasal kanıttır.

Öte yandan, 657 sayılı Kanuna 4160 sayılı Kanunla eklenen Ek 35. maddesinin, 2547 sayılı Kanunun 35. maddesi uyarınca başka bir üniversitede eğitim-öğretim gören araştırma görevlilerini kapsamadığının somut bir diğer kanıtı da, 08/07/2006 günlü, 26222 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5535 sayılı "Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun"un 2. maddesi ile 2547 sayılı Kanuna eklenen Geçici 53. maddesidir. Bu düzenlemenin, 2547 sayılı Yasanın 35. maddesi uyarınca başka bir üniversitede görevlendirilen araştırma görevlilerini de kapsadığı ve bunların mecburi hizmet yükümlülükleri ile bu yükümlülüğünden doğan borçların yeniden yapılandırılmasına ilişkin bazı hükümleri içerdiği görülmektedir.

657 sayılı Kanuna 4160 sayılı Kanunla eklenen Ek 35. maddesinin 1996 yılında, 5535 sayılı Kanunun ise 2006 yılında yürürlüğe girdiği göz önüne alındığında, 657 sayılı Kanunun Ek 35. maddesi ile, 2547 sayılı Yasanın 35. maddesine göre lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla başka bir üniversitede görevlendirilen araştırma görevlilerinin mecburi hizmet yükümlülüğü ve tazminat borçları kaldırılmış olsaydı, Kanun koyucunun bu Yasadan yaklaşık on yıl sonra zaten kalkmış olan bir mecburi hizmet

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2008/3482

Karar No : 2013/1167

yükümlülüğü için yeni bir yapılandırma hükümleri içeren bir yasal düzenleme yapmaya ihtiyaç duymayacağı açıktır.

Dolayısıyla, 5535 sayılı Kanunla 2547 sayılı Kanuna eklenen Geçici 53. madde ile yapılan düzenlemenin de, 657 sayılı Yasanın Ek 35. maddesinin, 2547 sayılı Yasanın 35. maddesi uyarınca başka bir üniversitede görevlendirilen araştırma görevlilerini kapsamadığını göstermektedir.

Bu bağlamda; davalı Üniversitede araştırma görevlisi olan ve 2547 sayılı Kanunun 35. maddesi uyarınca lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla ODTÜ'de geçici olarak görevlendirilen davacının, lisansüstü eğitiminde başarısız olması nedeniyle taahhüt ve kefalet senedine göre işlem yapılması amacıyla kendi üniversitesinde araştırma görevlisi kadrosuna atanmasına ilişkin dava konusu Yükseköğretim Kurulu İşleminde ve bu işleme dayanılarak davalı Üniversite Rektörlüğünce tesis edilen atama işleminde hukuka aykırılık, 657 sayılı Kanunu Ek 35. maddesinden hareketle bu işlemlerin iptali yönündeki Daire kararında ise hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; davalı idarelerin temyiz istemlerinin kabulüne, Danıştay Sekizinci Dairesinin 10/10/2008 günlü, E:2007/1869, K:2008/6016 sayılı kararının, dava konusu taahhüt ve kefalet senedinin iptaline ilişkin kısmının görev yönünden, dava konusu YÖK Başkanlığı ve Üniversite Rektörlüğü atama işlemlerine ilişkin işlemlerinin iptaline ilişkin kısımlarının ise yukarıda belirtilen gerekçeyle BOZULMASINA, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın Dairesine gönderilmesine, 01/04/2013 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan
Sinan
YÖRÜKOĞLU

Üye
Halide Ayfer
ÖZDEMİR
XX

Üye
Nüket
YOKLAMACIOĞLU

Üye
Namık Kemal
ERGANİ
X

Üye
Nalan
TERZİ
X

Üye
Kadir
ÖZKAYA
X

Üye
Şaban
IŞIK

Üye
İbrahim
ALİUSTA

Üye
Halli
ÇIRAK

Üye
Mustafa
GÖKÇEK

Üye
Vahit
BEKTAŞ
X

Üye
Mehmet
ÇELİK

Üye
Orhan
BOYRAZ

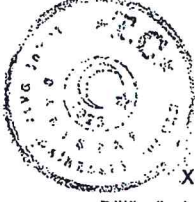
Üye
Abdülkadir
ATALIK

Üye
Yalçın
EKMEKÇİ

Üye
Prof. Dr. Ali Dürüst
ULUSOY

Üye
Fatih
ÇİHANGİR
X

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2008/3482
Karar No : 2013/1167

KARŞI OY

X- Dava, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümünde araştırma görevlisi olarak görev yapmakta iken, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 35. maddesi kapsamında davalı idare adına ODTÜ'de lisansüstü eğitim yapmak üzere geçici görevlendirilen ancak lisansüstü eğitimde başarısız olması nedeniyle taahhüt ve kefalet senedi hükümlerine göre işlem yapılmak (kadro ile ilişki keşilmek) üzere davalı Üniversitedeki araştırma görevlisi kadrosuna atanması yapılan davacının, Yönetmeliğin taahhüt ve kefalet senedi imzalanmasını zorunlu kılan 4/4. maddesi ile bu madde uyarınca imzaladığı 28/12/2004 günlü taahhüt ve kefalet senedi ve bu senet uyarınca işlem yapılmak üzere araştırma görevlisi kadrosuna atanmasına dair işlemlerin iptali istemiyle açılmıştır.

Davacının, 2547 sayılı Kanunun 35. maddesi uyarınca görevlendirilmeden önce içeriği ve kapsamı idarece belirlenmiş olan söz konusu taahhüt ve kefalet senedini imzalaması anılan Yönetmeliğin 4/4. maddesinin emredici hükmü olup, bu senedi imzalamaması durumunda görevlendirmesinin yapılmayacağı ve davacının görevine son verilebileceği açıktır.

Bu durumda; davacının söz konusu senedi hür iradesiyle imzaladığından söz etmek hukuken olanaksızdır.

Öte yandan, davacının içeriği ve kapsamı tamamen idarece belirlenmiş olan bu taahhüt ve kefalet senedinin maddelerini müzakere edebilme ve değiştirme gücü ve olanağı da bulunmamaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Araştırma görevlilerinin, 2547 sayılı Yasa uyarınca başka bir üniversitede öğretim üyesi yetiştirme programı kapsamında eğitim yapmak üzere görevlendirilmesindeki amaç göz önünde bulundurulduğunda, davacının bu taahhüt ve kefalet senedini idare ile eşit düzeyde olarak, isteği ve özgür iradesi ile imzaladığından söz etmeye olanak bulunmadığından, ortada özel hukuk alanını ilgilendiren bir uyuşmazlık bulunmamaktadır.

Özel hukuk hükümlerine göre yapılmayan, statü hukukundan kaynaklanan hak ve yükümlülüklere dair mecburi hizmet, atanma, ilişki kesme gibi hususları içeren ve Yönetmelik uyarınca 2547/35. maddeye göre yapılacak görevlendirmelerde imzalanması zorunlu tutulan dava konusu taahhüt ve kefalet senedi bu özellikleri nedeniyle tipik bir idari sözleşmedir.

Bu nedenle, idarece kamu gücüne dayanılarak ve tek tarafı irade ile kurulan taahhüt ve kefalet senedine ilişkin uyuşmazlığın 2577 sayılı Yasanın 2/1-a maddesinde sayılan iptal davaları kapsamında görüm çözümünde idari yargı görevli bulunmaktadır.

Nitekim, benzer uyuşmazlıklarda, araştırma görevlilerince imzalanan taahhüt ve kefalet senedinin bir idari sözleşme olduğu ve bunlara karşı açılan davaların idari yargıda görülmesi gerektiği yönünde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 15/11/2002 günlü, E:2002/557, K:2002/809 sayılı ve 22/01/2004 günlü, E:2002/769, K:2004/41 sayılı kararları bulunmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2008/348

Karar No : 2013/167

Açıklanan nedenlerle; davanın dava konusu taahhüt ve kefalet senedinin iptali isteğiyle açılan kısmının idari yargının görev alanına girmediği, adli yargının görevinde kaldığı yönündeki çoğunluk kararına, bu kısım yönünde, de esasın temyiz incelemesi yapılması gerektiği görüşüyle katılmıyoruz.

Üye
Halide Ayfer
ÖZDEMİR

Üye
Namık Kemal
ERGANİ

Üye
Nalan
TERZİ

Üye
Kadir
ÖZKAYA

Üye
Vahit
BEKTAŞ

Üye
Orhan
BOYRAZ

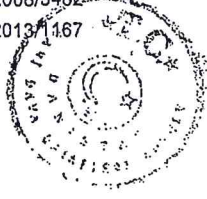
Üye
Fatih
CİHANGİR

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2008/3482

Karar No : 2013/1467

KARŞI OY

XX- Dava konusu; davacının taahhüt ve kefalet senedine göre işlem yapılmak üzere Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde araştırma görevlisi kadrosuna atanmasına ilişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı işleminde bu işleme dayanılarak davalı Üniversite Rektörlüğüne tesis edilen atama işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı ve bu işlemlerin iptali yönündeki Danıştay Sekizinci Dairesince verilen kararın hukuk ve usule uygun olduğu, temyiz dilekçelerinde öne sürülen nedenlerin ise kararın bu kısımlarının bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığı oyuyla, anılan işlemlerin iptali yolundaki Daire kararının bozulması yönündeki çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye

Halide Ayfer

ÖZDEMİR

Örnek No: 200741889
T.C. Danıştay 8. Daire Başkanlığı
Danıştay 8. Daire Başkanlığı
Dosya No: 200741889
T.C. Cumhuriyet Halk Partisi
00800E
H POSTA
25.11.13
25.11.13
1213
100007260092914
IAAHHÜLLÜ
No:
Yüksek Öğretim Kurumu (Yök) Bilgi Teknolojileri Merkezi
Ankara
Yükseköğretim Kurulu- (Gelen No)
26.11.2013 - 97710
Mühür ve İmza
BU ZARFTA Temyiz (Karan) - 22/11/2013 VARDIR.
Buradan kalfayınız

"STANDART ABONE TCKİMLİKNO" yazıp 4060'a gönderip abone olabilirsiniz. Abonelikler hakkında detaylı bilgi için
<http://www.sms.uva.gov.tr> sitesini ziyaret ediniz.